

Katoličan brez katoliškega lista je nič!

GLADIATORJI

Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. —
Angleški spisatelj G. J. Whyte Melville. Prevedel Paulus.

Ko je dospela na prostor, ki ga ji je napovedal Hirpin, se je skrila in je počakala, dokler se ji ni zdelo potrebno, da se pokaže. "Kaj želiš od mene?" je vprašal Britanec. Vznevoljilo ga je živahno in hudomušno dekle, in prav nič mu ni ugajala njena zunanost, zaupljivost in gostobesednost.

"Vem, da sem vaju motila, o tem ne dvomim," se je smejala Mirina, "a ti moraš z menoj, hočeš ali nočeš! — Me rimska dekleta ne trpimo nobenega ugovora, fant! Me nismo kot vaše visoke, blede, zmrzle ženske hladnega severa!"

Tako je sodil tudi Eska — Pa da bi kedo kar takole zapovedoval z njim, to mu nikakor ni bilo po godu.

"Nimam čaša," je kratko odgovoril. "Dovom moram. Mudi se mi za večerjo pripravljati."

"Ti si suženj, vem!" mu je rekla z izzi-vajočo, prezirljivo kretnjo. "Suženj si! Pri vsej svoji moči in vsem svojem pogumu nimaš proste niti ene urice tegale lepega in hladnega večera!"

"Vem, da sem suženj," je rekel in sklonil glavo, da bi zakril rdečico, ki mu jo je nevolja pognala v lice. "Vem, suženj mora umivati krožnike za svojega zapovednika in polniti njegovo čašo."

Videla je, da ga je zadela v živo, toda malo se je danes brigala za rane, ki so mu jih zadajale njene besede, vključ temu, da ga je kaj rada imela —

"In ker si suženj, te vlačijo in vlečejo kakor osla, bifejo in suvajo, kakor psa. Niti braniti se ne smeš, kakor se nema žival brani s kopiti in zobmi, kadar jo muči gospodar. Ti si mož, četudi si barbar, — pa po tleh se moraš plaziti in cviliti moraš pred svojim gospodarjem in si griziti v ustnice in biti pokoren!"

Vsaka beseda njenega ostrega jezika ga je zbudila kakor osa, jeza je stresala njegovo telo, pa sram ga je bilo, da bi bil pokazal svoja čustva, premagal se je in mirno rekel:

"Kaj hočeš od mene? — Nisi prilezla za menoj, da bi mi to povedala!"

Mirini se je zdelo, da je železo že dovolj mehko za kladivo.

"Prišla sem za teboj," mu je dejala, "ker te potrebujem, in potrebujem te, ker ti lahko storim veliko uslugo. — Poslušaj, Eska! Z menoj moraš! Ni jih mnogo moških v Rimu ki bi potrebovali toliko pregovarjanja, da grede z mladim, lepim dekletom!"

Zelo zapeljivo ga je gledala, — pa škoda za ves njen trud! V vse kaj drugega je bil zamišljen mladi Britanec in grdo se je varala, če je mislila, da ga bo na ta način zvalila seboj —

"Ne morem s teboj! Moja pot me pelje drugam. Sama si rekla, da nisem sam svoj gospodar!"

"To je pravi vzrok," je veselo zatleskala z rokami, "zakaj te vabim s seboj! Pokazala ti bom pot k svobodi! Nihče drug ti ne more pomagati ko Mirina, in če njej zaupaš, boš v kratkem svoboden!"

"Pa zakaj hočeš ravno ti in ravno meni storiti toliko uslugo?" je previdno vprašal. Kajti redko se rodi na hladnem severu značaj, ki bi se preneglil in bi nepremišljeno skočil v zanko. "Jaz sem barbar, tujec, skoro sovražnik Rimljanov. Kaj je nama skupnega?"

"Morebiti sem se zaljubila v tebe," se je zasmejala, "morebiti mi utegneš ti storiti kako uslugo v povračilo. — Ej, mrzel si, kakor ledena sveča! — Premisli si in hitro pojdi z menoj! Nimam mnogo časa!"

Dasi mu ni nikdar popolnoma zaspalo, je bilo hrepenenje po svobodi zadnja dva, tri

dni posebno živo v Eskini duši. Ni si še sicer upal priznati, da ljubi Miriamno, pa zavedal se je, da ga srce z nepremagljivo silo vleče k njej in da brez nje zanj ne življenje ne svoboda nimata nobene vrednosti.

Ta misel mu je huje ko kedaj grenila dušo. Vedel je, da bi bilo nespametno zanj, ki njegovo življenje ni bilo njegova last, ga posvetiti komu drugemu, in suženjske verige, ki mu jih je sicer njegov gospodar lajšal na vse mogoče načine, so se mu hipoma zazdele neznosno težke. Čutil je, da bi ne bil noben trud prevelik, nobena žrtev pretežka, samo da bi bil svoboden, in da bi radevolje tvegjal svoje življenje in ga tudi izgubil, če bi si z njim mogel kupiti svobodo, in če tudi le samo za teden dni —

"Videl si mojo gospodarico," je začela ko sta hitela po temnih ulicah. "Najlepša in najmogočnejša gospa v mestu je in bližnja sorodnica tvojega gospodarja. Ena sama besedica od nje zadostuje, pa naredi iz tebe, karkoli hoče. — Toda svojeglavna je, da veš, in gospodovalna in ugovora ne prenese! Malo ženski je, ki bi ga prenesele!"

Eska se je moral še le naučiti in si izkusiti takih ženskih posebnosti. Zato je Mirinino pripovedovanje o njeni gospodarici nezaupno poslušal in hude slutnje so ga obhajale —

"Ali je izrecno po mene poslala?" je vprašal. "In kako si me našla v takem velikem mestu?"

"Jaz vem mnogo reči," se je smejala dekle, "toda ne povem vsakomur vsega! — Pa odgovorila bom na tvoje vprašanje, ako ti meni odgovoriš na moje. Valerija ni imenoma po tebe poslala, pa mislim, da ni moškega v Rimu, ki bi ji mogel bolje služiti v njene namene, ko ti. Vedela sem tudi, da te najdem pri Tiberu, ker goski ne moreš ubraniti vode in neumneža ne njegovi usodi! — Ali boš tudi ti meni sedaj odkritosrčno odgovoril? Ti ljubiš bledelečno dekle, ki je s tako naglico pobegnilo, ko sem vaju iznenadila?"

To vprašanje si je tudi že Eska večkrat stavil tekom večera, pa odgovora si ni znal dati. Zato je bilo težko, zadovoljiti Mirino. Nekoliko je zardel, pomolčal in nato rekel:

"Enako se družim z enakim. Kaj imata skupnega dva tujca, vsak iz drugega najskrajnejšega kota imperija?"

Mirina je tlesnila z rokami.

"Enako se družim z enakim, praviš," je radostno vzkliknila. "Preden bo minila ura, boš drugače govoril!"

Pst! Molči sedaj in tiho stopaj ter tesno za menoj! Tema je tukaj pod drevjem!"

Tako ga je opominjala in odprla ozka vrata v postranski ulici, po kateri sta prišla. Stopala sta med gosto zasajenim grmičjem, mesec je bil še nizko in tema je vladala po vrtu, da je komaj razločeval pred seboj Mirinino belo obleko. Dobro je poznala pot in naglo je hitela naprej. Le težko jo je dohajal.

Prišla sta na mehko trato sredi gruče temnih cedev, mesečni žarki so sijali skozi njihove veje. Mimo belega stebriča in orjaškega marmornatega kipa ga je peljala, odprla zopet vrata in stopila z njim v dolg, s preprogami obložen hodnik. Svetiljka je brlela na njegovem koncu.

"Počakaj tu, da prinesem luč!" mu je šepnila in smuknila po hodniku. Kmalu se je vrnila in peljala Eska skozi obširno temno dvorano v drug hodnik.

Tam se je ustavila, dvignila svilene zastore in dejala:

"Našel boš vino in jedila v sobi!"

Potisnila ga je skozi zastore in izginila —

Naznanilo

Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da sem kupil mesnico in grocerijo od znanega rojaka Mr. Tičarja, katera trgovina je bila vedno na dobrem glasu. Tudi jaz se bom potrudil, da bom svojim odjemalcem postregel kar najbolje mogoče z vsakovrstnim okusnim blagom in vedno svežim mesom.

Rojaki pripravite se — obiščite me.

Se toplo priporoča

GEORGE LISJAK, lastnik

110 — 57th STREET, PITTSBURGH, PA.

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA IMA

JOS. GORNIK

na

9476 — Ewing Avenue

v zalogi vedno najboljšje grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutnino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

Phone: ROOSEVELT 2586

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagu slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St. CHICAGO.

Splošno priznanje in vsestransko zadovoljstvo

zavilada med odjemalci "Schrumm & Schrumm izdelkov.

V zalogi imam sledeče izdelke: — **EXTRA SPECIAL:** — Schrumm & Schrumm preparacija, — vsaki paket vsebuje 4 predmete: importirano nemško hmelje, najboljši sladki malt, steklenica Flavorama cvet, kateri da pivi pravi pristni okus in Gelatinum.

Iz vsakega paketa se lahko naredi 8 galonov najfinejšega domačega piva. Cena \$2.00 paket.

(OPOMBA) Vsaki paket vsebuje coupon, katerega vrednost je 20c.

Dalje imam v zalogi special Heidelberg Brand Malt & Hops, ki je med ljudstvom jako prijubljen. Cena: Set \$1.00

Na razpolago imam dalje "Krambambuli" — to je preparacija za fino pivo, katerega ni potreba nič kuhati. Cena: \$1.00 za preparacijo.

Pri naročih 6 ali več gori — omenjenih predmetov dajem znaten popust.

Dalje prodajam in razpošiljam v vse naselbine najboljše ekstrakte (svete) kot Bourbon, Rye, Scotch, Cognac, Kimmel Rum, Dry Gin, e. t. d. Cena: \$1.00 steklenica.

Pri večjih naročilih pa dam znaten popust.

Naročilom iz naselbin izven Chicage je pridjati potrebno svoto Money Order ali draft čeku. Moj naslov je:

LEO JURJOVEC

Edini Slov. Zastopnik za "SCHRUMM & SCHRUMM" izdelki v Zdruf. Državah.

1840 West 22nd Place, Chicago, Illinois

Phone Canal 3839

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKE POGREBNIK IN EMBALMER V CHICAGO

Na razpolago moč in dan. — Najboljši avtomobil za pogrebe, krata in šenitovanja. — Cene zmerne.

1214 — So. Throop Street, Chicago.

Phone: CANAL 5903 in 5666

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

"Trunk bo lahko še precej leže na stotine. Le pogledite, kako taki potem pišejo v Vaše liste." Ko sem bil še neumen, ko smo še molili, ko sem vero še zagovarjal... a zdaj sem prišel do resnice... spoznal... Podpisi so nespovedanka, nespokornik... Ti vsi so že Vaši, a nekdanji niso bili.

Naši in napol naši imajo hude čase. Ti so meni pisali in mi se pišejo: "G. fajmošter, pišite, prosimo, to je naša edina tolažba, edina bramba med socialisti... pisma so Vam na razpolago." Tukaj, Enakopravnost, jaz malo trunčim-in, u pam, da bom s pomočjo božjo, nekoliko potrunkal, ne pretrunkal, ker pri teh tega ni treba, namreč, da bom naše malo podprl, malo utrdil, da Vašim moje trunkarije malo poribajo pod nos, in napol naše tudi še malo vzbudil, da Vam živi ne grejo v Vaše brezversko žrelo. That's all. Upam, da ne bom zastoj trunčil, ker gospodja postaja ferdahtano nervozna, in strelja že s kanoni, dasi pravi, da je Trunk le muha. Če Bog da zdravje, bom naprej trunčil.

Glas Svob. št. 53 meni, da se bo "pisano" mesto dokazovalo samo "nerodno pošalil." Latinci so imeli pregovor: Romae romano dieito more — v Rimu govori rimski — Z detotom se govori detinski, z možem možki, z učenjakom učenjaški, z norcem se moreš edinole pošaliti, ker z norci znajo govoriti samo na Studencu pri Iblani.

Dokaži, dokažite, duhovniki naj dokažejo, da so nebesa, pisun Trunk ali katoliški urednik naj dokaže, da so kje kake take stvari kot "svetniki" in "svetnice," dokazi delajo pot — modrosti... tako kriči pobesneli Mulah v Glas Svob.

Vam... ha ha, kaj še? Blagi Dr. Fr. Lampe opozarja na ljudi Vaše baže in pravi: "Po pravici pravi neki pisatelj, da zlasti v verskih in svetopisemskih uprašanjih zna **jeden norec** tajiti več, kakor more dokazati **sto učenjakov.**" Evo ga dokaza!

Regimentno. Svobodomiselec vidi v svoji razgreti domišljiji nekaj in blodi v svoji bogoskrunski maniri... "da tam sede ali čepe okoli nekega sivolasega očeta nekaki svetniki." in potem kriči na vse grlo: Dokaži... dokažite!

Obrniva držalo. G. urednik Glasu Svobode, Vi učenjak in svobodomiselec, ki "se opirate na znanost, ki podpre vse svoje delo z dokazi," kakor sami pravite... dokažite mi, prosim, da sije sonce, da je papir, na katerem je tiskana Vaša modrost, bel, da izhaja nekje v Chicagu list Glas Svobode... da nekatere ljudi luna trka... dokažite mi to, znanstveno mi dokažite, potem pridem jaz s svojimi dokazi za Vas. Menda ne bote rekli, da jaz stvar malo po jezuitsko (oh... ti jezuiti... ko zmanjka ljudem razlogov!) zavijem. To je pač straight... dokažite, da niste izgubili pameti. Vun z dokaži! Na dan znjimi!

Mrtev otrok v vlaku.

Ob priliki carinske revizije tranzitnega vlaka št. 708 v Mariboru, ki je prišel iz Trsta, so našli na stranišču v rezervaru za vodo truplo mrtvega otroka. Truplo je bilo brez obleke in zavito v tržaški list "Il Piccolo" in sicer od nedelje 24. maja. Truplo je bilo povito z vrvice in spravljeno v papirnati šatulji. Mariborski zdravnik dr. Zorjan je ugotovil smrt skoro gotovo vsled zadušenja.

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

ZA DRUŠTVA

cerkvena, podporna ter razne slavnosti.

Svetinje, gumbi, trakovi z napisi, regalije znake itd.

Pečati, štamplije in druge potrebščine naročite pri

A. S. & EDINOST

1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

CLEVELANDČANJE!

kadar potrebujete pogrebniška se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

GRDINA IN ŠINOVI

1053 — E. 62nd St.

CLEVELAND, OHIO

Primite za bližnji telefon in pokličite: Randolph 1881 ali 4550.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištve ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!

2018 W. 21st Place CHICAGO, ILL.

Phone: Roosevelt 8221.